

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛІСТИКИ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ЕКОНОМІКА
ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: Гідрометеорологія

Спеціальність: 103 Науки про Землю

Галузь знань: 10 Природничі науки

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою: географічний

Мова навчання: українська

Розробник: асистент кафедри географії України та регіоналістики к.геогр.н., доцент Сівак Володимир Карлович,

Профайл викладача (-ів)

[http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[7403\]\[caf_pers_id\]=2018&commands\[7403\]=item](http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[7403][caf_pers_id]=2018&commands[7403]=item)

Контактний тел. 0506711947

E-mail: v.sivak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни):

Сформувати у студентів теоретичні уявлення про метеорологічні умови та вплив погодних факторів на діяльність галузей економіки.

2. Мета навчальної дисципліни:

Формування у студентів уявлення про гідрометеорологічні дані як інформаційний ресурс, що використовується при прийнятті управлінських рішень.

3. Завдання курсу:

- Скласти уяву про сучасну гідрометеорологічну мережу України.
- Ознайомитися із взаємодією гідрометеослужби України із галузями господарства.
- Вивчити роль гідрометеорологічної інформації у функціонуванні господарського комплексу.
- Формування вмінь для роботи із гідрометеорологічною інформацією.

4. Пререквізити. Загальна гідрологія і методи гідрометеорологічних вимірювань, Геологія з основами геоморфології, Гідрологія підземних вод.

5. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні набути такі **загальні компетентності**, як:

ЗК 03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні набути такі **фахові компетентності**, як:

ФК 04. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер.

ФК 11. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні гідросфери та атмосфери Землі.

ФК 13. Здатність проводити статистичну обробку даних спостережень за станом довкілля, володіти сучасними методами оцінювання і прогнозування стану гідрометеорологічних об'єктів довкілля.

Програмні результати навчання:

ПРН 01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.

ПРН 07. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку геосфер.

ПРН 12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації.

ПРН 18. Демонструвати знання та розуміння природного різноманіття об'єктів гідросфери, масштабності їх вияву, дискретності та континуальності гідрологічних процесів.

ПРН 19. Застосовувати у вирішенні професійних завдань міжсекторального характеру знання основних тенденцій розвитку гідрометеорологічної науки і освіти.

ПРН 20. Виконувати обробку просторової гідрологічної інформації, гідрологічні розрахунки, прогнози з використанням ГІС-технологій.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: основні види гідрометеорологічної інформації, що використовується в народному господарстві; особливості роботи гідрометеорологічної інформаційної мережі; положення спеціалізованого гідрометеорологічного забезпечення, специфіку взаємодії між споживачем та постачальником інформації; особливості спеціалізованого гідрометеорологічного забезпечення різних галузей господарства.

вміти: працювати з прогностичною інформацією, приймати ефективні управлінські рішення; здійснювати комплексну оцінку залежності споживача від умов погоди; складати

договір про спеціалізоване гідрометеорологічне забезпечення між постачальником та споживачем інформації.

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	II	3	5	150	2	30	30	-	-	90	-	залік

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				с.р.
л		п	лаб	інд		
1	2	3	4			
Теми лекційних занять	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТЕОРОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ					
Тема 1. Вступ. Метеорологічне забезпечення. Оперативна інформація.	16	4	2			10
Тема 2. Облік якості метеорологічної інформації.	18	4	4			10
Тема 3. Вивчення впливу погодних факторів на діяльність галузей економіки. Спостереження за стихійними метеорологічними явищами.	18	4	4			10
Тема 4. Особливості виробничої діяльності та обсяги метеорологічного обслуговування основних галузей економіки.	16	2	4			10
Разом за ЗМ1	68	14	14			40
Теми лекційних занять	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ГІДРОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ					
Тема 5. Організація та проведення оперативної гідрологічної діяльності.	18	4	4			10
Тема 6. Складання та випуск інформаційно-аналітичної інформації, довідок. Гідрологічний бюлетень.	18	4	4			10
Тема 7. Порядок планування, складання та випуск гідрологічних прогнозів та консультацій.	18	4	4			10

Тема 8. Інформування про зміну гідрологічної ситуації та небезпечні гідрологічні явища.	14	2	2			10
Тема 9. Облік та оцінка прогнозів, консультацій, попереджень. Аналіз точності прогнозів.	14	2	2			10
Разом за ЗМ 2	82	16	16			50
Усього годин	150	30	30			90

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, реферат, практична робота) відповідь студента та ін.

Формою підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Контрольні роботи, стандартизовані тести, реферати.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час поточного опитування, виконання практичних завдань, контрольних, модульних робіт та заліків заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. Текст індивідуальних дослідницьких завдань має обов'язково містити коректні посилання на використану літературу; обов'язково також повинні бути наведені усі цитовані джерела у списку використаної літератури.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

8. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка	Сприяючий характер діяльності студента
„зараховано” 90–100 балів / А	Виставляється у випадку, коли студент вільно і у повному обсязі володіє програмним матеріалом курсу. При відповіді показана обізнаність із основними теоретично-методичними аспектами науки, розуміння сутності і напрямів застосування знань. Студент вміє вирішувати завдання, пов'язані з практичними роботами.
„зараховано” 80–89 балів / В	Студент допускає окремі похибки і неточності, які не впливають на загальну стрункість знань і свідчать про розуміння студентом теоретичного, методичного і практичного матеріалу.
„зараховано” 70–79 балів / С	Студент добре володіє матеріалом, але допускає окремі похибки і неточності, які не впливають на загальну якість знань і свідчать про розуміння студентом теоретичного, методичного і практичного матеріалу.
„зараховано” 60–69 бали / D	Добре володіючи програмним матеріалом курсу, студент неповно розкриває спеціальні питання, закономірності, не зовсім точно трактує поняття і терміни. Прикладні завдання виконуються загалом методично правильно, однак спостерігаються значні розбіжності у кінцевих результатах. Загалом студент володіє мінімальними знаннями, які дозволяють у майбутньому виконувати свої фахові функції.
„зараховано” 50–59 балів / E	Володіючи програмним матеріалом курсу на достатньому рівні, студент неповно розкриває спеціальні питання, закономірності, не зовсім точно трактує поняття і терміни. Прикладні завдання виконуються загалом методично правильно, однак спостерігаються значні розбіжності у кінцевих

	результатах. Загалом студент володіє мінімальними знаннями, які дозволяють у майбутньому виконувати свої фахові функції.
„незараховано” (з можливістю повторного складання) 35–49 балів / FX	Студент не володіє спеціальною термінологією, не розуміє значень конкретних теоретичних, методичних і прикладних питань. Визначення основних характеристик і параметрів, при застосуванні методів дослідження здійснюється невірно, наявне нерозуміння сутності явищ. Обсяги теоретичних знань і практичних навиків такого студента недостатні для виконання фахових обов’язків.
„незараховано” (з обов’язковим повторним курсом) 1–34 бали / F	Студент не розуміє елементарних понять з дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Поточне оцінювання									Підсумковий модуль (залік)	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
7	8	7	8	6	6	6	6	6		

9. Рекомендована література

9.1 Базова

1. Ліпінський В.М. Гідрометеорологічна служба України. Київ, 2011.
2. Настанова з оперативного гідрометеорологічного забезпечення та обслуговування галузей національної економіки. Вип. 1. Ч. 1. Метеорологічне забезпечення та обслуговування. Київ : Державна гідрометеорологічна служба, 2006. 37 с.
3. Настанова з оперативної гідрології. Прогнози режиму вод суші. Гідрологічне забезпечення і обслуговування. Київ : Верлан, 2012. 120 с.
4. Сербов М.Г. Шакірзанова Ж.Р, Бойко В.М. Гідрометеорологічне забезпечення господарства України (економічні аспекти) : навчальний посібник. Одеса : ТЕС, 2012. 132 с.

9.2 Допоміжна

1. Стихійні метеорологічні явища на території України за останнє двадцятиріччя (1986-2005 рр.) / В.М. Ліпінський, В.М. Бабіченко, І.В. Будаєв, В.І. Осадчий, Л.М. Гущина; НАН України. Держ. гідрометеорол. служба, Укр. н.-д. гідрометеоролог. ін.-т. Київ : Ніка-Центр, 2006. 311 с.

10. Інформаційні ресурси

1. Український гідрометеорологічний центр [Електронний ресурс] – <https://meteo.gov.ua/>
2. Всесвітня метеорологічна організація [Електронний ресурс] <https://www.dsns.gov.ua/ua/VMO.html>
3. Метеорологія [Електронний ресурс] – <https://www.geografica.net.ua>